

Zprávy / Reports

2081: Pomník developerům

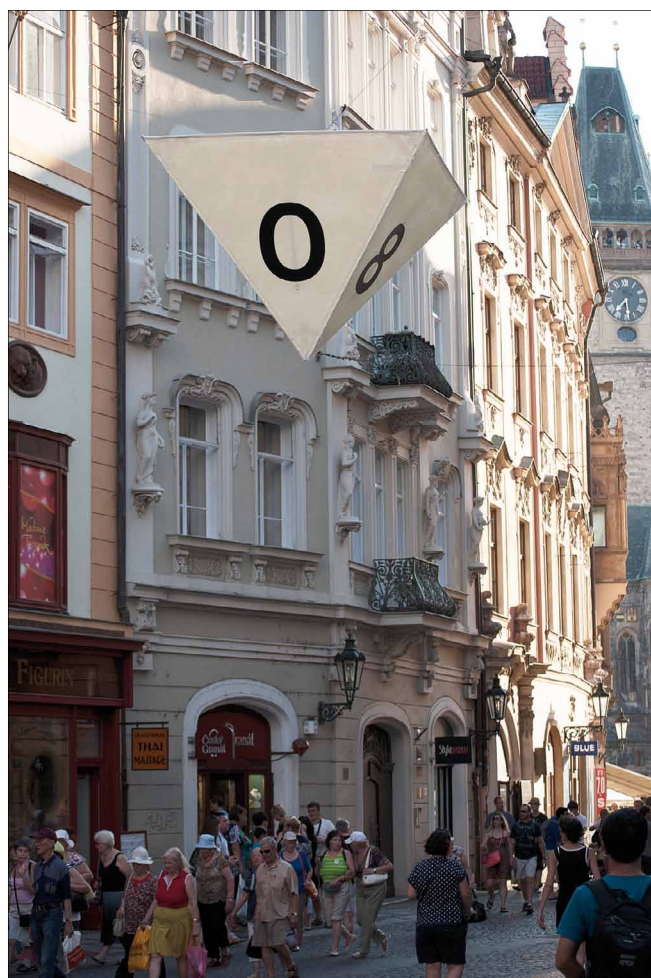
2081: Monument for Developers

BARBORA PŮTOVÁ

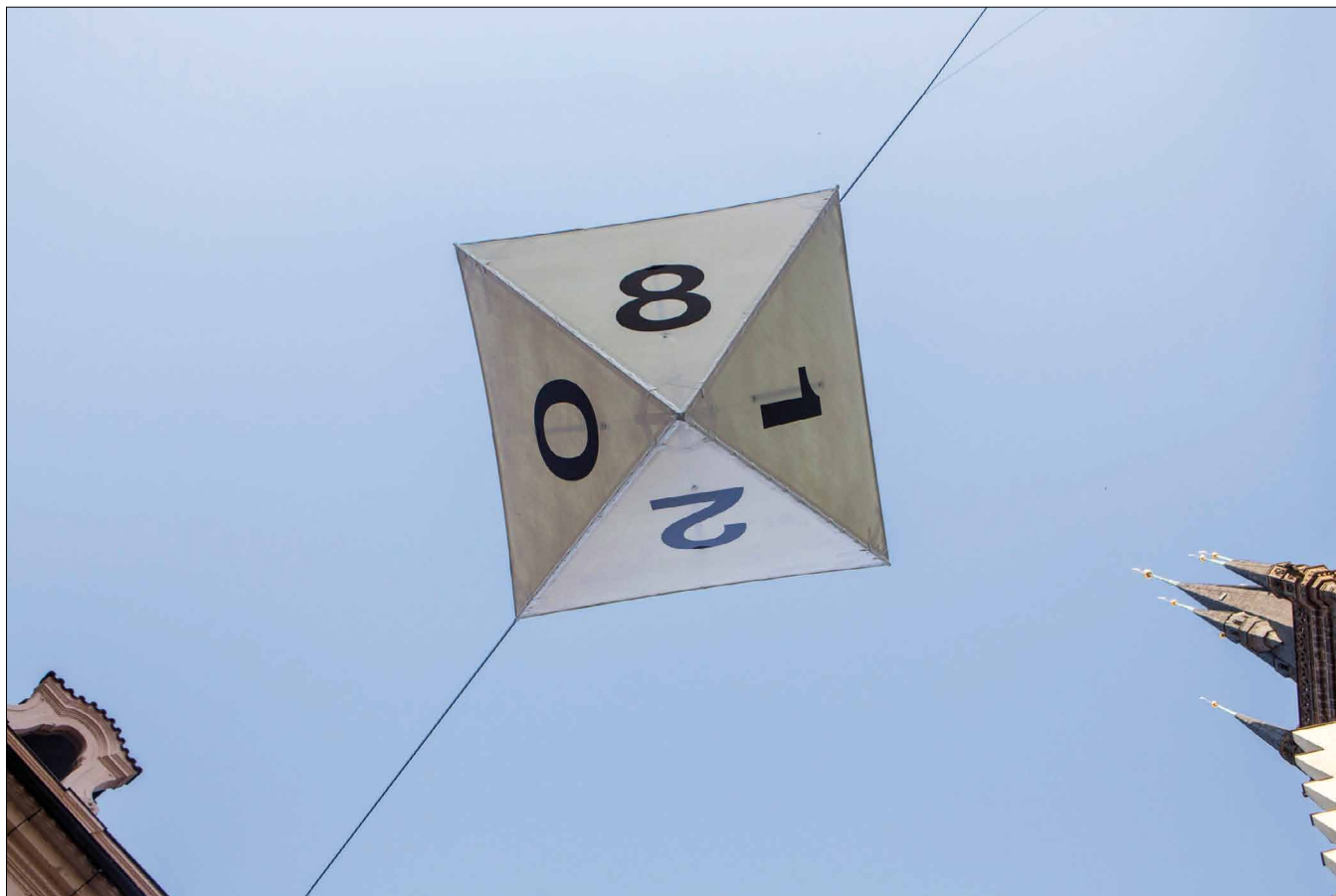
Ústav etnologie Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze
nám. Jana Palacha 2, 116 38 Praha

Streetartová skupina Pražská služba neformálně zareagovala svým posledním happeningem *2081: Pomník developerům* na úsilí developerů nenávratně zasáhnout do duše staré Prahy. V červenci 2015 totiž upozornila na plánovanou přestavbu historických budov na Staroměstském náměstí, v Celetné a Kamzíkově ulici na Praze 1. Skupina Pražská služba své aktivistické a tvůrčí projevy poprvé výrazněji vyjádřila realizací projektu *Wall is over!*, který proběhl v noci na 17. listopad 2014. Tento happening spočíval v přetření Lennonovy zdi na Velkopřevorském náměstí na bílo a v doplnění černého nápisu *Wall is Over* odkazujícího na pacifistické uvažování Johna Lennona (Pražská služba, 2014, Ketmanová 2014). Pražskou službu lze zařadit do kontextu podobných uměleckých aktivit, jež sledují výtvarné skupiny, jako Rafani nebo Ztohoven (Čech 2012). Tvůrci happeningu *2081: Pomník developerům* ovšem zvolili jinou formu poselství a také použili odlišné výtvarné prostředky. Jednalo se o intervenci, která na první pohled zůstala takřka nepovšimnuta, byť byl její hlavní prvek – bílý jehlan s vročením 2081, zavěšen nad hlavami chodců, obyvatel i turistů po dobu několika dnů nedaleko od vyústění Celetné ulice na Staroměstské náměstí. Podobně plíživý a implicitní je i plánovaný a destruktivní záměr domu U Sixtů, který zahrnuje historické objekty na Staroměstském náměstí, v Celetné a Kamzíkově ulici evidované v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky. Záměr tzv. hotelu U Sixtů se má týkat nejméně budov čp. 553, 547, 824, 1094, 551 (dvorní trakt) a čp. 556, z nichž většina se nachází na trase Královské cesty. Některé z budov jsou v majetku Magistrátu hl. m. Prahy, který je za ekonomicky nevýhodných podmínek pronajal až do roku 2081 investorovi – společnosti Akroterion. Národní památkový ústav poskytl k záměru tzv. hotelu U Sixtů zamítající odborné vyjádření, podle něhož je návrh v zásadním rozporu s režimem památkové ochrany kulturních nemovitých památek v České republice. Navzdory tomuto stanovisku ale

Odbor památkové péče Magistrátu hl. m. Prahy vydal stavební povolení, čímž vytváří prostor k zániku trvale obydlených objektů stálými rezidenty, invazivní urbanistické přestavbě, vzniku plošně propojeného monobloku v původní historické struktuře a v neposlední řadě k zastavení a přerušení přirozeného stavebního vývoje jednotlivých památkových objektů (Odbor památkové péče, MHMP, Valentová 2014, Raupachová 2015). O ochranu historického jádra staré Prahy se paradoxně nezasazují kompetentní instituce, ale místní obyvatelé a mladí umělci.

Obr. 1. Pohled do vyústění Celetné ulice na Staroměstské náměstí během happeningu *2081: Pomník developerům* v červenci 2015. Jehlan byl zavěšen nad hlavami chodců, obyvatel i turistů po dobu několika dnů.

Obr. 2. Bílý jehlan s vročením 2081 na pozadí azurového nebe a vížek Týnského chrámu. Instalace jehlanu vyžadovala bezvětrí, takřka prázdnou ulici a nepřítomnost jakéhokoliv orgánu veřejné moci.

Happening 2081: *Pomník developerům* z tohoto hlediska představoval explicitní umělecký i občanský protest proti záměru tzv. hotelu U Sixtů. Uměleckým nositelem výtvarného i uměleckého protestu se stal bílý jehlan instalovaný v Celetné ulici, který svým hrotem symbolicky poukazoval na místa, kde má násilným propojením jednotlivých stavebních objektů vzniknout nový hotel s konferenčními sály, lobby bary a restaurací. Svým hrotem tak upozorňoval na skutečnost, že sloučené domy přestanou existovat jako jednotlivé individuální památky se svou vlastní architektonickou minulostí (Csémyová 2013). Jehlan, jenž připomínal, že jsou trvalejší hodnoty, nežli hon za majetkem a prosperitou. Právě proto se na ploše jehlanu nacházel letopočet 2081 vyjadřující délku pronájmu některých domů, jejichž forma navrácení zpět do majetku Magistrátu hl. m. Prahy navíc není jakkoliv specifikována nebo konkretizována. Podle členů skupiny Pražská služba a znění jejich manifestu je záměr tzv. hotelu U Sixtů „typickým příkladem vytrácení se autenticity a nerespektování hlubokého genia loci daného místa kvůli adoraci vlivu turismu ovládajícího centrum“ (Pražská služba, 2015). Poselství happeningu však poodkrývá hlubší podstatu, a to fungování, zájmy i cíle politické reprezentace Městské části Praha 1. Střed města včetně Královské cesty kontinuálně zaplňoval od středověku pracovní i soukromý život. Tradiční staroměstská domácnost

pro mnohé obyvatele zahrnovala prostor k bydlení i k práci. Záměr tzv. hotelu U Sixtů proto odporuje úsilí podporovat a vrátit do středu města stále obyvatele, každodenní život a jeho kolorit, kdy „skoro každá ulice měla své osobité zjevy a svou kroniku“ (Herrmann, 1924: nepag.).

- Csémyová, E. (2013): Hotel U Sixtů: stará kauza znovu ožívá. *Věstník Za starou Prahu*, XLIII (XIV), 2, 4–10.
- Čech, V. (2012): Je již čas na zpracování historie, kterou jsme tvořili. In: Morganová, P. (Ed.). *Začátek století*. Řevnice: Arbor vitae, 54–67.
- Herrmann, I. (1924): *Před padesáti lety*. Praha: Česká grafická unie a.s.
- Ketmanová, K. (2014): The Wall is... Oh, well. *Artalk magazine*. Retrieved from <http://artalk.cz/2014/12/23/the-wall-is-oh-well/>
- Odbor památkové péče, MHMP. Č.p. 553, *Sixtův dům*. Retrieved from http://pamatky.praha.eu/jnp/cz/aktuality/soucasne_kauzy/opustene_pamatky_a_objekty_na_uzemi_hl_mesta_prahy/praha_1/c_p_553_sixtuv_dum.html
- Pražské služby (2015): *2081: Pomník developerům*. Retrieved from https://www.facebook.com/prazskasluzba/posts/1464546813859689?hc_location=ufi
- Pražské služby (2014): *Wall is over!* Retrieved from <https://www.facebook.com/ssetekot/posts/1550096685234814>
- Raupachová, S. (2015): *Tajemství domu U Sixtů*. *Reportéři ČT*. Retrieved from <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1142743803-reporteri-ct/215452801240036/obsah/432801-tajemstvi-domu-u-sixtu>
- Valentová, M. (2014): Bude pokračovat devastace historického jádra Prahy za přispění stavebního úřadu? *Zelená pro Jedničku*, 4, 9.